

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

En ny engelsk lag för skydd av kulturhistoriska miljöer

Mannerstråle, Carl-Filip

Fornvännen 1968(63), s. 137-138

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1968_137

Ingår i: samla.raa.se

based on an intensive study of the many views surrounding the map. The work, which is not concerned with the map itself, appraises the documentary value of the pictures and inquires into their origin. With the aid of the extensive source material which is available, the author analyses the pictures and in so doing adds greatly to our knowledge of the appearance of the various buildings at the period in question. The author considers that the views were executed by Gripenhielm himself and maintains that they are much more faithful as renderings of the buildings and places concerned than are the drawings and engravings in Dahlberg's *Suecia Antiqua*.

In contrast to the author, the reviewer maintains that Gripenhielm would not, in the short period at his disposal, have been able both to direct the cartographical work and to sketch and colour the many views by himself. In the reviewer's opinion, the pictures, like the map, are more likely to be the result of teamwork. Furthermore, they are probably based on other representations of the buildings and places depicted. Although the pictures are of great documentary value they should be judged no less critically than the drawings and engravings in Dahlberg's work.

En ny engelsk lag för skydd av kulturhistoriska miljöer

Det engelska parlamentet antog den 27 juli 1967 en lag, som kan komma att få en stor betydelse för den engelska kulturminnesvården. Lagen, the Civic Amenities Act 1967, är uppdelad i tre sektioner vilka alla, som namnet antyder, har till syfte att öka den allmänna trivseln. Del 2 och 3 i förordningen ger den lokala planeringsmyndigheten (närmast att jämföra med svensk byggnadsnämnd) möjlighet; dels att utfärda skyddsbestämmelser för planterade träd och befogenhet att föreskriva trädplantering såsom villkor för byggnadslov m. m., dels att bortföra övergivna fordon, bråte och skräp från gator och vissa andra områden och — om så är möjligt — att utmäta straff för förseelser mot denna förordning.

Den största betydelsen kommer lagen emellertid att få för byggnadsminnesvården genom den första delen av lagen, som avser skyddet av *områden* med arkitektoniskt eller historiskt intressanta byggnader. Då bestämmelserna berör ett problem, som behandlas med allt större intresse i hela Europa, finns det anledning att närmare granska de engelska bestämmelserna.

Först och främst stadgas att det åvilar byggnadsnämnder eller motsvarigheten härtill, att »allt emellanåt» bestämma vilka delar av dess område, som det är önskvärt att bevara och förbättra samt att med utnyttjande av lagen utmärka sådana områden som »*Conservation Areas*». Det statliga organet (the Minister of Housing and Local Government) kan emellertid också i samråd med kommunala myndigheter utfärda sådana föreskrifter för planeringsarbetet som sedan

vederbörande måste beakta. Varje beslut om en »Conservation Area» skall även delges ministern liksom alla ändringar och upphävningar av tidigare beslut. Sedan följer föreskrifter rörande handläggningen av ärenden varvid bl. a. understrukits vikten av att vid t. ex. planering av områden i det omedelbara grannskapet till ett »konserveringsområde» så skall exploateringen bli bedömd med speciell hänsyn tagen till den skyddande miljön. Vissa äldre bestämmelser i den nuvarande lagstiftningen har ändrats efter gjorda — inte alltid goda — erfarenheter. Så till exempel har tiden för bedömningen av föreslagna ändringsåtgärder avseende byggnader, som registrerats såsom kulturhistoriskt värdefulla, utökats till sex månader i stället för de förutvarande alltför snålt tillmätta två månaderna. Denna prövningstid har dock å andra sidan begränsats till att gälla endast två år. En annan nyhet innebär stadgandet att de lokala planmyndigheterna erhållit fullmakt att med en veckas varsel vidtaga sådana åtgärder, som de anser nödvändiga för att bevara en byggnads kulturhistoriska värde. Däremot ger lagtexten ingen klarhet i frågan hur sådana aktioner skall finansieras. I detta sammanhang kan även nämnas att expropriationsmöjligheterna utökats att innefatta sådana fastigheter, som kan komma att beröras av den nu aktuella lagen. Emellertid måste ministern, som till »syvende och sist», skall godkänna expropriation vara helt övertygad om att ett sådant ingripande är ändamålsenligt för att kunna freda och bevara byggnaden. Vissa prästgårdar vars skötsel det förut icke varit möjligt att påverka medelst befintliga lagar inlemmas nu under denna.

Sist, men icke minst viktigt är att de lokala myndigheterna erhållit fullmakt att, med omedelbar verkan, utfärda skyddsbestämmelser i enlighet med lagen. Dessa har sedan en varaktighet av sex månader eller intill den tidpunkt dessförinnan den högsta myndigheten stadfäst beslutet eller avslagit kommunens ansökan.

Det är givetvis för tidigt att redan nu yttra sig över vilken inverkan den nya lagen kan ha haft eller kommer att få, men den torde i många avseenden svara mot sedan länge närda förhoppningar om att de mycket viktiga »miljöbyggnaderna» tillmättes ett värde svarande mot deras betydelse för stadsbilden och inte som förut efter deras varierande värde, som mer eller mindre negligerade grannar till enstaka mer lyckligt lottade byggnadsminnen. I England pågår för övrigt ett på statligt initiativ igångsatt studiarbete i fem städer, och i rapporten som sammanställs på grundval av experternas arbete kommer säkerligen de ekonomiska aspekterna på och konsekvenserna av den nya lagen att bli ett av de viktigaste kapitlen.

Erfarenheten visar nämligen att, även i England, det kommunala intresset för aktioner i syfte att vidmakthålla de gamla stadskärnorna — med allt vad det innebär av finansiella insatser — kunde vara mer påtagligt och positivt.

Carl-Filip Mannerstråle

The author gives a short account of the Civic Amenities Act of 1967 in Great Britain.